

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1139/2023
04.07.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Стојков, адвокат у ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Миловановић, адвокат у ..., одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 2Пж 7389/22 од 02.02.2023. године, у седници већа одржаној 04.07.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужених, **УКИДА СЕ** пресуда Привредног апелационог суда 2Пж 7389/22 од 02.02.2023. године у II ставу изреке, којим је преиначена пресуда Привредног суда у Београду П 4424/17 од 28.06.2022. године у ставу VI изреке и одлучено о тужбеном захтеву за износ од 102.199,63 евра са законском затезном каматом од 13.05.2013. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, и у том делу се предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 48П 4424/17 дана 28.06.2022. године, којом је у I ставу изреке, одбио приговор стварне ненадлежности тог суда, као неоснован; у II ставу изреке дозволио објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 14.01.2022. године; у III ставу изреке одбио основни тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени да тужиоцу исплате износ од 25.714.105,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.11.2016. године до исплате, као неоснован; у IV ставу изреке одбио основни тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да тужиоцу на име неисплаћене добити исплате износ од 3.569.850,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.11.2016. године до исплате, као неоснован; у V ставу изреке делимично усвојио евентуални тужбени захтев и обавезао тужене да тужиоцу исплате износ од 97.800,37 евра са законском затезном каматом почев од 13.05.2013. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате; у VI ставу изреке одбио евентуални тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезу тужени да тужиоцу исплате износ од 102.199,63 евра са законском затезном каматом почев од 13.05.2013. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС

на дан исплате, као неоснован и у VII ставу изреке решио да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Одлучујући по жалби тужиоца, Привредни апелациони суд је донео пресуду 2Пж 7389/22 дана 02.02.2023. године, којом је у I ставу изреке делимично одбио жалбу тужиоца као неосновану и потврдио првостепену пресуду у III, IV и VII ставу изреке; у II изреке преиначио првостепену пресуду у ставу VI изреке и одлучио тако што је обавезао тужене да тужиоцу солидарно плате износ од 102.199,63 евра са законском затезном каматом почев од 13.05.2013. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

Против наведене другостепене пресуде у ставу II изреке, тужени су изјавили дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побијају због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/2023) и одлучио да је ревизија основана.

Према чињеничном стању које је утврдио првостепени суд, парничне странке су биле у уговорном односу по основу Уговора о преносу удела од 13.05.2013. године, у ком су тужени преносиоци а тужилац стицаоц удела у привредном друштву Azimen ДОО Београд у висини од 10%, од чега од преносиоца ББ 2,5%, а од преносиоца ВВ 7,5%. Предвиђено је да уговор производи правно дејство од дана закључења, односно овере, а према трећим лицима наредног дана од дана објављивања промене код Агенције за привредне регистре у Регистру привредних субјеката. Уговор није оверен и по њему није извршена промена у Регистру привредних субјеката. Између истих лица је 13.05.2013. године закључен и Уговор о преносу удела у Предузећу за трговину, туризам и угоститељство Sasa ДОО Београд, на основу кога тужилац стиче 30% основног капитала наведеног привредног друштва тако што тужени ББ преноси тужиоцу удео од 15%, а тужени ВВ удео од 15%. Тужилац је исплатио туженима износ од 60.000 евра на име преноса удела у привредном друштву Sasa ДОО Београд и износ од 100.000 евра на име накнаде за пренос удела у привредном друштву Azimen ДОО Београд. Међу парничним странкама је неспорно и да је тужилац предао туженима и износ од 40.000 евра на име куповине удела у послу у ресторану „Nachos“ у Београду, који послује у оквиру привредног друштва Nachos ДОО Београд, тако да је тужилац исплатио туженим укупан износ од 200.000 евра. У периоду од јула 2013. године до априла 2016. године, тужени су исплатили тужиоцу укупан износ од 12.028.798,86 динара, што износи 102.199,63 евра, што по наводу тужиоца представља учешће у добити тужиоца у три наведена привредна друштва у истом периоду, а по наводу тужених повраћај плаћених и примљених средстава на име преноса удела, због одустанка од закључења уговора о преносу удела, односно одустанка од окончања наведеног поступка. Наиме, првостепени суд је утврдио да је тужилац уговоре о преносу удела са туженима раскинуо 30.11.2016. године достављањем дописа туженима са наводом да исти нису испунили своју обавезу и извршили пренос удела, што је разлог раскида уговора. Утврђено је да је Nachos ДОО Београд основан

10.02.2015. године, и да је једини члан друштва ГГ, који није учесник уговорних односа између тужиоца и тужених.

Првостепени суд је закључио да није основан примарни тужбени захтев за исплату износа од 25.714.105,00 динара, са законском затезом каматом, из разлога што тај износ тужилац потражује на име вредности удела у привредним друштвима, а није стекао уделе. Одбија и тужбени захтев за исплату износа од 3.569.850,00 динара, са законском затезном каматом на име добити у друштвима, са разлога што тужени нису пасивно легитимисани у односу на овај тужбени захтев. У том делу је другостепени суд потврдио првостепену пресуду. Првостепени суд је обавезао тужене да тужиоцу исплате износ од 97.800,37 евра, као разлику између накнаде за пренос удела коју им је исплатио тужилац и износа који су тужени исплатили тужиоцу, као и износ стеченог без основа, јер уговори о преносу удела нису реализовани. У том делу првостепена пресуда није побијана. Међутим, на основу утврђене чињенице да су тужени тужиоцу исплатили износ од 12.028.798,86 динара, односно 102.199,63 евра, што међу странкама и није спорно, првостепени суд је одбио евентуални тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да тужиоцу исплате и износ од 102.199,63 евра са законском затезном каматом од 13.05.2013. године до исплате.

Другостепени суд сматра да основано тужилац наводи у жалби против првостепене пресуде да је првостепени суд погрешном оценом изведених доказа утврдио да су тужени делимично вратили уплаћена средства, због чега је погрешно примењено материјално право из члана 132. став 2. Закона о облигационим односима у делу којим је одбијен тужбени захтев за 102.199,63 евра, због чега је првостепену пресуду у том делу преиначио, применом члана 394. став 3. и 4. Закона о парничном поступку. На основу чињенице да су тужени изјаву о раскиду уговора од стране тужиоца примили 01.12.2016. године и 05.12.2016. године, закључује да тужени нису могли да изврше враћање примљеног по основу раскида уговора пре самог раскида уговора. Самим тим, повраћај примљених средстава од стране тужених није могао бити извршен у смислу члана 132. став 2. Закона о облигационим односима у периоду од 2013. до 15.04.2016. године, у време када су уговори још увек били на снази и у поступку извршења. Према разлозима другостепене пресуде, чињеница да из достављених доказа првостепени суд није утврдио разлог плаћања тужених, не подразумева да се ради о повраћају уплаћених средстава на основу уговора који су раскинути након наведених уплата, тужени током поступка нису доставили доказ да је уговор о преносу раскинут раније, па је погрешан правни закључак да не постоји обавеза тужених да тужиоцу врате и износ од 102.199,63 евра са законском затезном каматом почев од 13.05.2013. године, имајући у виду да тужени наведени износ држе без правног основа, односно да га држе по основу уговора о преносу удела од 13.05.2013. године, и признанице од 13.05.2013. године и да нису доказали да су након раскида уговора исти износи вратили тужиоцу. Због тога је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и обавезао тужене да тужиоцу исплате и тај износ са законском затезном каматом, позивом на одредбе члана 210. и 214. Закона о облигационим односима.

Другостепена пресуда је донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 394. Закона о парничном поступку, јер је другостепени суд преиначио првостепену пресуду на темељу другачијег чињеничног

стања од оног кога је утврдио првостепени суд, а без отварања расправе пред другостепеним судом, на шта основано указују тужени у ревизији.

Другостепени суд се позвао на одредбе члана 394. Закона о парничном поступку према којима ће другостепени суд пресудом да преиначи првостепену пресуду ако је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда (тачка 3.), те ако сматра да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је првостепени суд погрешно применио материјално право (тачка 4.). У конкретном случају, према изложеним разлозима у другостепеној пресуди, другостепени суд не прихвата да је првостепени суд правилно утврдио да су тужени тужиоцу вратили новчана средства која су примили на име цене за пренос удела у привредним друштвима, у износу од 12.028.798,86 динара, што је 102.199,63 евра, што је био и разлог да првостепени суд одбије тужбени захтев за исплату истог износа. Напротив, другостепени суд је закључио да та новчана средства тужени нису могли по том основу исплатити тужиоцу, јер су исплате вршили пре него што је тужилац раскинуо уговоре дописом кога су тужени примили 01.12.2016. и 05.12.2016. године. Дакле, не ради се о другачијој примени материјалног права од стране другостепеног суда, већ о другачије утврђеној битној чињеници. Другостепени суд наводи и да је првостепени суд погрешном оценом изведених доказа утврдио да су тужени делимично вратили уплаћена средства. Међутим, другостепени суд није могао другачије ценити изведене доказе од првостепеног суда без отварања расправе пред другостепеним судом, како је одређено у члану 394. став 1. тачка 1. Закона о парничном поступку. Надаље, другостепени суд није могао извести другачији закључак од првостепеног суда само на основу чињенице о томе када су тужени уплаћивали новчане износе по спорном основу тужиоцу и када је тужилац доставио изјаву о раскиду уговора туженима, када је првостепени суд утврђење о основу, или сврси уплата од стране тужених тужиоцу засновао и на оцени садржине признаница, налаза вештака економске струке, а извео је и доказивање саслушањем парничних странака и сведока, на основу чега је одбио тужбени захтев за исплату наведеног износа сматрајући да су га тужени платили. Повреда одредаба парничног поступка од утицаја је на правилност одлуке о тужбеном захтеву, у смислу одредбе члана 374. став 1. ЗПП.

Због такве битне повреде одредаба парничног поступка у доношењу другостепене пресуде у побијаном делу, на коју је напред указано, Врховни суд је укинуо другостепену пресуду и вратио предмет у истом делу другостепеном суду на поновно суђење, по одредби члана 415. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**